

Folketingets Socialudvalg

Christiansborg, den 1. marts 2005

Socialudvalget

L 33 - Bilag 1

Offentlig

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Ad

**L 33 – Forslag til lov om ændring af lov om social service
(Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)
Af socialministeren (Eva Kjer Hansen)**

Lovforslaget er en genfremsættelse af et tilsvarende lovforslag (L 143) fra Folketingsåret 2004-05, 1.samling.

L 143 var til 1. behandling og blev derefter henvist til Socialudvalget. Endvidere modtog udvalget de hørings svar, Socialministeriet havde modtaget i forbindelse med en forudgående høring over forslaget, samt et notat herom.

Til orientering vedlægges det materiale, der forelå i forbindelse med den tidligere behandling. Efter aftale med Socialministeriet omdeles hørings svar og høringsnotat ikke på ny, da der ikke er modtaget yderligere hørings svar eller foretaget ændringer i det foreliggende.

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft,
udvalgssekretær.

Folketinget – Socialudvalget

**L 143 – Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)
Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).**

Tidsplan for

<u>L 143 Om social service.</u>	<u>Til udvalgsbehandling</u>	
Frist for spørgsmål	20.01.2005	Iværksat
Frist for svar	27.01.2005	Iværksat
Politisk drøftelse	03.02.2005	Foreløbig
Frist for politiske bem. og ÆF	01.02.2005	Iværksat
Betænkning	03.02.2005	Foreløbig

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft,
udvalgssekretær

Socialudvalget
L 143 - Bilag 1
Offentlig

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato:

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

Til Socialudvalgets orientering sendes hermed – i 5 eksemplarer - høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)
– L 143

EGR/ J.nr. 20-838

Forslaget til ændring af lov om social service – revision af reglerne om frit leverandørvalg i hjemmeplejen m.v. – har været sendt i høring hos KL, Københavns Kommune, Socialchefforeningen, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, Alzheimerforeningen, Det Centrale Handicapråd, Organisationen af Selvejende Institutioner (OSI), Landsforeningen Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, Pårørendegruppen for svage ældre, De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), Dansk Handel og Service (DHS), KA Pleje, Handel, Transport og Service (HTS), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Dansk Sygeplejeråd (DSR), Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, Omsorgsorganisationernes Samråd (OS), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) samt Lederforum.

Der er ikke modtaget høringssvar fra Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), Omsorgsorganisationernes Samråd (OS), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) og Lederforum.

Alzheimerforeningen og Det Centrale Handicapråd har ingen bemærkninger til lovforslaget.

De modtagne høringssvar vedlægges i kopi sammen med en oversigt med bemærkninger til høringssvarene.

Eva Kjer Hansen

/Charlotte Markussen

Bilag vedlagt: Kopi af høringssvar samt oversigt over høringssvarene

Høring vedr. forslag om revision af lov om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.

DHS, HTS, OSI og KA Pleje

Både DHS, HTS, OSI og KA Pleje er positive overfor de signaler, der sendes til de kommunale myndigheder med den nye udformning af § 75 c, ligesom organisationerne er positive overfor at der skabes hjemmel til efterbetaling af leverandørerne, og at der arbejdes på at udforme en fritvalgsattest. HTS og OSI angiver desuden tilfredshed med, at der afsættes midler til en modernisering af fritvalgsdatabasen.

DHS og KA Pleje udtrykker dog en vis skepsis overfor signaler om, at regeringen ønsker at fremme udbudsmodellen på bekostning af godkendelsesmodellen. Organisationerne anfører, at det vil kunne medføre for stor vægt på priskonkurrencen og for lidt vægt på konkurrencen på kvaliteten af ydelserne, samt at en ensidig fokusering på udbudsmodellen vil begrænse de små leverandørers adgang til markedet, og dermed igen begrænse hjemmehjælpsmodtagernes valgfrihed. HTS anfører, at øget fokus på udbudsmodellen på længere sigt vil være til gavn for alle parter, men at der fortsat er behov for godkendelsesmodellen i en periode, indtil markedet er fuldt udviklet.

DHS og KA Pleje efterlyser præciseringer af kommunernes forpligtelser i forbindelse med ligebehandling af kommunale og private leverandører, særligt ved visitation/afgørelse, prisfastsættelsen, herunder fastsættelsen af efterbetalingen og kravene om sikkerhedsstillelse.

KA Pleje ønsker desuden, at der skabes hjemmel til at gennemføre sanktioner overfor kommuner, der ikke prissætter korrekt, at der gives offentlig indsigt i visitation og afgørelser, og at der oprettes en særlig klageinstans, der skal behandle sager vedrørende frit leverandørvalg i hjemmeplejen.

DHS fremhæver behovet for en justering af momsreglerne.

OSI ønsker, at det tydeliggøres i lovgivningen, at der kan gennemføres udbud i enkelte distrikter, og giver desuden udtryk for et ønske om, at der udarbejdes værktøjer til kommunerne til brug for prisberegningen og til støtte for adskillelsen af myndigheds- og leverandør opgaverne.

Endelig anfører HTS, at der fortsat er behov for at sikre markedsudviklingen og den lige konkurrence. Konkret efterlyses en udvidelse af fritvalgsreglerne til også at omfatte hjemmesygepleje.

Bemærkninger:

- På en række punkter er brancheorganisationerne allerede blevet imødekommet, både med de ændringer i udbudsreglerne, der blev gennemført i 2004, og med de ændringer, der foreslås i revisionsforslaget. Indskærpelsen af de kommunale myndigheders forpligtelse til at skabe grundlaget for valgfriheden, og at sikre lige vilkår for leverandørerne ved fastsættelsen af kvalitetskravene, sker således primært af hensyn til de private leverandører. Der er desuden allerede taget initiativ til at forenkle momsreglerne, blandt andet via en ændring i den kommunale udligningsordning, der ligestiller private og kommunale leverandører i momsmæssig forstand. Ændringen er trådt i kraft den 1. januar 2005.
- Der vurderes ikke at være grundlag for yderligere præciseringer af de tekniske bestemmelser om prisfastsættelse, sikkerhedsstillelse og lige konkurrence, da disse forhold allerede er beskrevet i bekendtgørelse og vejledning. De udestående problemer på disse felter er således snarere udtryk for, at de kommunale myndigheder ikke lever op til de krav, der allerede stilles, end for, at der er behov for stramninger af reglerne. Det må forventes, at der rettes op på disse forhold gennem konkrete afgørelser ved klageinstanser – Konkurrencerådet og Statsamtmandene. Da disse allerede eksisterende klageinstanser har kompetence til at behandle klager i sager vedrørende reglerne om frit leverandørvalg i ældreplejen, skønnes der ikke at være grundlag for at oprette en særlig klageinstans.
- Ønsket om offentlighed om visitation og afgørelser vil ikke kunne imødekommes af hensyn til borgernes retssikkerhed, da visitationskemaer og afgørelser ofte indeholder personfølsomme oplysninger.
- Muligheden for at gennemføre udbud i enkelte distrikter fremgår allerede af bekendtgørelse og vejledning. Det skønnes derfor ikke nødvendigt at skrive dette ind i selve lovteksten.
- De kommunale myndigheder kan efter de gældende regler beslutte, om modtagerne af hjemmesygepleje skal have mulighed for at vælge mellem forskellige leverandører. Der skønnes ikke på nuværende tidspunkt at være grundlag for at ændre denne mulighed til en forpligtelse.

Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, Pårørendegruppen for Svage Ældre og Sammenslutningen af Ældreråd

Organisationerne forholder sig generelt neutralt/positivt til de konkrete forslag om ændringer i reglerne om frit leverandørvalg. I høringssvarene gives der dog udtryk for et generelt ønske om, at der i lovgivningen fokuseres mere på de ældres ønsker og behov, og på forbedringer i serviceniveauet, frem for på markedsudvikling, administration og styring.

Både Ældremobiliseringen, Sammenslutningen af Ældreråd og Ældre Sagen anfører, at en for ensidig fokus på udbudsmodellen vil kunne sætte for stor fokus på priskonkurrencen, og vil kunne fjerne fokus fra kvaliteten i plejen, samt kunne begrænse de ældres reelle valgmuligheder.

Organisationerne bakker generelt op om en modernisering af fritvalgsdata-basen. Ældre Sagen, Pårørendegruppen for Svage Ældre og Sammenslutningen af Ældreråd stiller sig ligeledes positive over for fritvalgsattesten. Ældremobiliseringen anfører, at de hellere så de afsatte midler brugt direkte på de ældre.

Sammenslutningen af Ældreråd ønsker en præcisering af, at udbudsmateriale i forbindelse med frit leverandørvalg skal i høring hos ældrerådene.

Herudover fremsætter Ældre Sagen i høringssvaret følgende generelle ønsker, til hjemmehjælpsområdet: Det særlige tilsyn bør udvides til også at omfatte hjemmeboende, de ældre bør informeres grundigt og mundtligt om alle deres rettigheder ved visitationen, den afsatte tid bør oplyses i afgørelsen, der bør sættes tidsfrister for erstatningshjælp i loven, og indføres sanktioner, hvis erstatningshjælpen ikke leveres. Endeligt anfører Ældre Sagen et ønske om, at der indføres et minimumskrav til den praktiske hjælp, så denne mindst ydes hver 14. dag.

OSI anfører et ønske om, at bestemmelsen om det særlige tilsyn specifikt nævner tilsyn med friplejehjem.

Bemærkninger:

- Det følger allerede af bestemmelserne om ældreråd, at ældrerådene skal høres om alle sager, der vedrører de ældres forhold. Der skønnes ikke at være behov for en præcisering af, at høringspligten også omfatter udbudsmateriale vedrørende frit leverandørvalg i ældreplejen.
- Vedr. Ældre Sagens og OSI's ønsker på tilsynsområdet kan følgende bemærkes: Det særlige tilsyn er udformet specifikt til institutioner/institutionslignende boligenheder, og reglerne vil derfor ikke umiddelbart kunne overføres til hjemmeplejen. Tilsynet med friplejehjemmene reguleres bekendtgørelse om plejehjem og beskyttede boliger, og bør derfor ikke skrives ind i lovbestemmelsen om det særlige tilsyn.
- I forhold til Ældre Sagens øvrige konkrete ønsker kan følgende bemærkes: Det fremgår allerede af serviceloven, at afgørelser om personlig og praktisk hjælp skal ske på baggrund af en drøftelse med

borgeren og en vurdering af det samlede behov for hjælp. Vedrørende erstatningshjælpen er der allerede et krav om, at tidsfristen for erstatningshjælpen skal fastsættes individuelt og skal fremgå af den konkrete afgørelse. Hvis kommunen ikke lever op til kravet om at yde erstatningshjælp, vil sagen kunne indbringes for statsamtet, der har mulighed for at pålægge kommunen sanktioner. Der skønnes derfor ikke at være grundlag for at ændre på reglerne på dette område.

- Interesseorganisationerne hørings svar findes ikke at give anledning til ændringer i forslaget.

KL, Københavns kommune og Socialchefforeningen

Generelt modtages forslaget positivt og uden væsentlige bemærkninger til de foreslåede ændringer. Særligt KL har dog en række overordnede bemærkninger til fritvalgsordningen.

KL angiver et ønske om, at der skabes en tredje model for valgfriheden, som kombinerer udbuds- og godkendelsesmodellen. Det foreslås konkret, at kommunerne gives adgang til at gennemføre et udbud, hvor den kommunale leverandørs pris på forhånd er udmeldt som maksimum, og hvor kommunen efterfølgende kan udvælge de billigste af de private leverandører, der afgiver tilbud.

Derudover ønsker KL, at de kommunale leverandører gives adgang til at tilbyde tilkøbsydelser, samt at de kommunale myndigheder gives adgang til at kræve, at en privat leverandør skal kunne tilbyde både personlig og praktisk hjælp, for at kunne opnå godkendelse. KL anfører, at det er konkurrenceforvridende i forhold til de kommunale leverandører, hvis disse to ønsker ikke imødekommes.

Herudover anfører KL, at der er behov for justeringer og præciseringer i bestemmelsen om retten til at vælge en personligt udpeget hjælper. Angiveligt giver den nuværende udformning af bestemmelsen anledning til uklarhed om de kommunale myndigheders ansvar og rolle i forbindelse med ansættelse af den personligt udpegede hjælper.

KL anfører endvidere, at det er en forudsætning for deres deltagelse i arbejdet med fritvalgsattesten, at den udformes så den medfører reelle administrative lettelser for både kommuner og leverandører. KL anfører endvidere, at de mener, attesten bør være frivillig, både på kort og langt sigt. Både Københavns Kommune og Socialchefforeningen angiver interesse for at deltage i arbejdet med at udvikle attestten.

Både KL, Københavns Kommune og Socialchefforeningen tager forslaget om efterbetaling til efterretning. Københavns Kommune foreslår dog, at der indføres en bagatelgrænse for efterbetalingen, mens KL anfører, at de principielt set mener, at der også bør skabes adgang til efterregulering hvis priserne har været sat for højt.

Endelig anfører Socialchefforeningen, et ønske om, at madområdet helt undtages fra reglerne om frit leverandørvalg.

Bemærkninger:

- KL's konkrete forslag til en tredje model vil i praksis betyde, at der fastsættes forskellige priser for kommunale og private leverandører. Regeringen ønsker ikke at imødekomme KL's ønske, da en sådan model skønnes at ville være konkurrenceforvridende.
- KL's forslag om at give kommunerne adgang til at levere almindelige serviceydelser mod betaling (tilkøbsydelser) er efter regeringens opfattelse dels et brud med, hvad der traditionelt set er et kommunalt ansvarsområde, dels ensbetydende med, at kommunen driver selvstændig erhvervsvirksomhed. Regeringen ønsker derfor ikke at imødekomme KL på dette punkt.
- En imødekommelse af KL's forslag om øgede krav til de private leverandører vil betyde en væsentlig begrænsning i de private leverandørers adgang til markedet. Regeringen ønsker derfor ikke at imødekomme KL på dette punkt.
- I lovforslaget lægges der ikke op til indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen om personligt udpeget hjælper. KL's kommentar knytter sig til udformningen af bestemmelsen – og formodentligt udformningen af vejledningen – generelt. På baggrund af høringssvaret vil Socialministeriet tage kontakt til KL med henblik på en uddybning af problemstillingen, samt en drøftelse af, hvordan eventuelle problemer kan løses.
- Københavns Kommunes ønske om en bagatelgrænse for efterbetalingen vil blive overvejet i forbindelse med ændringerne af bekendtgørelse og vejledning efter lovens vedtagelse.
- En undtagelse af madområdet fra reglerne om frit leverandørvalg vil betyde et væsentligt principielt brud med tankegangen bag frit valg. Regeringen ønsker derfor ikke at imødekomme Socialchefforeningen på dette punkt.

Høringssvarene fra FOA og DSR indeholder ingen konkrete bemærkninger til forslaget forskellige elementer, men har karakter af en generel afstandtagen til præmisserne for og formålet med det frie leverandørvalg. Høringssvarene kritiserer frit valg for at markedsføre omsorgssektoren og for at trænge kvaliteten i baggrunden til fordel for priskonkurrencen. Endvidere efterlyser FOA regler om personaletryghed i lovgivningen.

Bemærkninger:

- Da de to høringssvar ikke rummer nogen konkrete bemærkninger til forslaget forskellige elementer, men alene må ses som udtryk for en politisk afstandtagen til regelsættet om frit leverandørvalg, ønsker regeringen ikke at foretage ændringer i lovforslaget på baggrund af høringssvarene.

51

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vedr. revision af frit valgsreglerne

KL har modtaget forslag til Lov om ændring af lov om social service (revision af reglerne om frit valg mv.) i høring.

Indledningsvis skal KL pege på en række væsentlige forhold, der ikke berøres i lovforslaget:

Siden indførelsen af frit valg har den altovervejende del af kommunerne gjort brug af godkendelsesmodellen. Dette valg har været naturligt. Dels har markedet for private leverandører været begrænset, dels har der, især indtil en række forenklinger blev gennemført i foråret 2004, været væsentlige barrierer indbygget i udbudsmodellen.

Godkendelsesmodellen rummer efter KL's vurdering omvendt en betydelig risiko for generel udgiftsopdrift. Allerede på nuværende tidspunkt kan der spores en tendens til stigende priser, hvilket givetvis må ses som en kombination af manglende priskonkurrence og vanskelighederne med at reducere de faste omkostninger hos den kommunale leverandør i takt med, at de private leverandørers andel øges.

KL vil på denne baggrund foreslå, at der indføres priskonkurrence i godkendelsesmodellen. Det kan for eksempel ske ved, at de private leverandører skal fastsætte en pris, der som maksimum svarer til den kommunale pris. Får kommunen samtidig mulighed for at fastsætte et loft over antallet af leverandører, der godkendes, kan leverandørerne med de højeste priser fravælges. Herved bliver leverandørpriserne et supplerende udvælgelseskriterium, og der skabes en egentlig konkurrence på effektivitet.

I lyset af, at frit valgsreglerne generelt betoner ligebehandlingsprincippet, må KL fremhæve, at der på to punkter sker negativ særbehandling af de kommunale leverandører.

Det gælder for det første i forhold til den manglende mulighed for at kræve, at de private leverandører både leverer praktisk og personlig hjælp.

Den **25 NOV. 2004**

Jnr 09.00.00 G01
SagsId 000132361

Ref LLJ
llj@kl.dk
Dir 3370 3394

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/3

25. 2004

S. Kl. Jnr. 20-838

For det andet savnes der for den kommunale leverandør en mulighed for at kunne tilbyde borgerne tilkøbsydelse.

På disse to områder indebærer de aktuelle regler således systematisk forskelsbehandling mellem henholdsvis kommunale og private leverandører.

Med hensyn til de konkrete forslag i lovudkastet har KL følgende bemærkninger:

KL er enig i den formelle ligestilling mellem de to modeller for frit valg – udbud og godkendelse – som er indeholdt i lovforslaget. Denne ændring synliggør de lokale muligheder for valg mellem principielt forskellige modeller. Men som nævnt indledningsvist finder KL, at der bør indføres en tredje mulighed, som kombinerer de to modeller.

KL tager det til efterretning, at der i forlængelse af Konkurrencerådets afgørelse indføres en pligt til efterbetaling af private leverandører. Men KL finder principielt, at efterbetalingen bør være symmetrisk og således også omfatte situationer, hvor prisen efterfølgende viser sig at være for høj ellers vil der også nu være tale om negativ særbehandling.

Med hensyn til forslaget om en såkaldt frit valgsattest, så indgår KL gerne i videre drøftelser heraf. Men en sådan ordning må forudsætte, at den for både kommuner og leverandører bidrager til en reel og mærkbar administrativ lettelse. De indledende drøftelser om sagen med Socialministeriet og brancheorganisationerne på feltet har imidlertid efter KL's opfattelse endnu ikke godtgjort, at forslaget reelt rummer et forenklingspotentiale. KL skal derfor opfordre til, at denne afklaring finder sted, inden der træffes beslutning om ordningens iværksættelse.

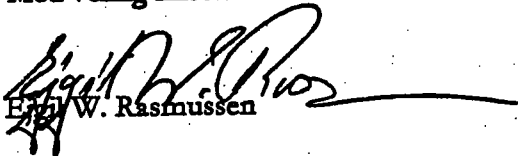
Det er endelig KL's opfattelse, at såfremt frit valgsattesten igangsættes som en frivillig ordning, bør det ikke føre til, at ordningen på et senere tidspunkt indføres i lovgivningen.

Afslutningsvist skal KL (som tidligere påpeget over for Socialministeriet) pege på en række væsentlige uklarheder i forhold til borgerens udpegelse af hjælper (lov om social service § 75 c, stk. 6), der i lovforslaget foreslås udskilt som en selvstændig bestemmelse (§ 75 f).

For det første er udtrykket "kontrakt" ikke velvalgt i denne sammenhæng. Det skaber tvivl om, hvorvidt der reelt er tale om et ansættelsesforhold mellem den udpegede hjælper og kommunen. Eller om der implicit i ordet "kontrakt" forstås en mulighed for eksempelvis at udbetale kontanttilskud.

Der er i kommunerne ligeledes konstateret væsentlig usikkerhed i forhold til afskedigelses/ansættelses-kompetencen, tilsyn med opgaveløsningen, arbejdsmiljøbestemmelserne mv. Særligt ved ansættelse af nære pårørende og ægtefæller betyder disse formelle regler ofte, at opgaverne delvist må løses af andre hjælpere, hvilket ikke kan siges at være foreneligt med lovbestemmelsens intention. KL skal derfor opfordre til yderligere dialog, før der lovgives yderligere på dette område.

Med venlig hilsen

Erik W. Rasmussen

Peter Gorn Hansen

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

23 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20-838

KOM.

41

Dato: 23. november 2004 J.nr.: Ref.:

Høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)

Københavns Kommune har følgende bemærkninger til det fremsatte forslag vedrørende Lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.):

1. Ny overordnet bestemmelse om modellerne for frit leverandørvalg

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 75 c at Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at skabe grundlaget for borgernes valgfrihed slås fast og det præciseres, at valgfriheden skal skabes ved hjælp af en af de to modeller for det frie leverandørvalg – udbudsmodellen eller godkendelsesmodellen. Desuden indskrives princippet om ligebehandling af leverandørerne i selve lovtæksten.

Københavns Kommune har ingen bemærkninger til den foreslåede præcisering.

2. Efterbetaling af leverandører

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 75 c stk. 7 at de kommunale myndigheder forpligtes til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det viser sig, at den kommunale myndighed har fastsat timeprisen for den kommunale leverandørvirksomhed for lavt, så timeprisen ikke svarer til de faktiske omkostninger ved leverandørvirksomheden.

Københavns Kommune er principielt enig i intensionerne i præciseringen men foreslår, at der indføres en bagatelgrænse for en eventuel tilbagebetaling.

3. Regelforenkling i godkendelsesproceduren – fritvalgsattesten

Det fremgår af lovforslagets § 75 d at en leverandør, der har indgået kontrakt med en eller flere kommunalbestyrelser, jf. § 75 c, stk. 2 og 4, som udgangspunkt anses for generelt kvalificeret til at udføre opgaver efter §

**Økonomiforvaltningen
1. kontor**

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 33 66

Direkte telefon
33 66 21 70

Telefax
33 66 70 13

E-mail
car@okf.kk.dk

71. Kommunalbestyrelsen kan dog afvise at indgå kontrakt med leverandøren, hvis dennes kvalifikationer ikke opfylder den pågældende kommunalbestyrelses kvalitetskrav mv., jf. § 75 c, stk. 1.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget at der igangsættes et arbejde for at udvikle en fritvalgsattest, der skal forenkle den procedure, leverandørerne skal igennem i forbindelse med godkendelsen i kommunerne. Fritvalgsattesten skal fungere som dokumentation for, at en leverandør lever op til en række af de generelle krav, der skal stilles i alle kommuner, og at leverandøren derfor på disse områder er kvalificeret til at levere personlig og praktisk hjælp. Når en leverandør har attesten, vil der i forbindelse med godkendelsen i den enkelte kommune alene skulle fokuseres på de helt specifikke kvalitetskrav, kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune har fastsat.

Det bemærkes endvidere at attesten med tiden vil få status af en alment accepteret dokumentation for, at leverandøren lever op til de generelle kvalitetskrav, der stilles i alle kommuner.

Københavns Kommune ser positivt på eventuelle tiltag der kan reducere den administrative byrde for såvel leverandører som kommune i forbindelse med leverandørgodkendelserne vedrørende det frie valg på ældreområdet.

Københavns Kommune skal dog understrege, at der ved udviklingen af en fritvalgsattest i videst mulige omfang bør tages hensyn til kommunernes specifikke krav, behov og ønsker. En eventuelt attest bør derfor kun have en overordnet karakter der efterfølgende kan tilpasses de lokale forhold herunder særlige krav til leverandørerne, baseret på de lokalpolitiske beslutninger om kvalitetsstandarder, serviceniveau m.v.

Det skal afslutningsvis bemærkes at Københavns Kommunes Sundhedsforvaltning gerne deltager i det foreslåede udviklingsarbejde.

Med venlig hilsen

Rasmus Bjerregaard

/ Carsten Riis

Foreningen af
Socialchefer i
Danmark

44

Sekretariat:
Rødovre Kommune
Social- og Sundhedsforvaltnin-
gen
Gunnepkær 64
2610 Rødovre

TE 36 37 73 43
Fax 36 37 77 50
e-mail: rikke.allen@rk.dk
janne.egelund.andersen@rk.dk
www.socialchefer.dk

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

23 NOV. 2004

8. Kt. J.nr. 20-838

Rødovre, 23. november 2004

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Ændring af frit leverandørvalg er efter Socialchefforeningens opfattelse tiltrængt.

Der er lagt op til mindre regelforenklinger herunder en modernisering af databasen således, at den bliver mere brugervenlig.

Socialchefforeningen tilkendegiver, at vi hilser initiativet velkommen men ønsker at understøtte, at kommunerne ikke har brug for indførelse af yderligere administrative forpligtelser.

Vedrørende forslaget om efterbetaling af timeprisen tager foreningen dette til efterretning, idet det dog bemærkes, at reguleringen for den enkelte kommune kan påvirke det lokale serviceniveau og må derfor følges nøje i kommunerne.

Vedrørende madservice er Socialchefforeningen af den opfattelse, at området reelt bør udtages fra fritvalgsreglerne idet efterspørgselen fra borgernes side reelt opleves som meget lille, samt at området i mange kommuner fungerer på almindelige markedsvilkår via en række mindre lokale leverandører.

Indførelse af "fritvalgsattest" skal gerne erstatte nogle af de beskrivelser og dokumentationskrav, der er gældende for nuværende. I bemærkningerne står, at attesten på lidt længere sigt skal overflødig gøre en del af de dokumentationskrav, der er i dag.

Socialchefforeningen medvirker gerne ved udformning af forslag til fritvalgsattesten og indgår gerne i arbejdet hermed.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

57

Alzheimerforeningen
Sankt Lukas Vej 6, 1.
2900 Hellerup

København d. 22.11.04

23 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20-838

Til Socialministeriet
Departementet
Att.: Lene Brøcker
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vedrørende høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v):

Alzheimerforeningen takker for det tilsendte forslag til lov om ændring af lov om social service.

Alzheimerforeningen har ingen kommentarer til de foreslåede ændringer.

Med venlig hilsen

Dorthe V. Buss
Medlem af Alzheimerforeningens Retsudvalg

Lene Brøcker
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København den 22-11-2004
J.nr.: 53-027
Camilla Jydebjerg

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (revision af reglerne om frit valg i hjemmeplejen m.v.) til høring.

Rådet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Camilla Jydebjerg

23 NOV. 2004

3. Kl. J.nr. 20-838

39

Vanløse den 22. november 2004

23 NOV. 2004

3. Kl. J.nr. 20-838

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service

Organisationen af Selvejende Institutioner (OSI) takker for muligheden for at afgive høringsvar i denne sag. OSI er en betydelig interessent i denne sag, da vores medlemmer udgør en væsentlig leverandør til den offentlige sektor på pleje- og omsorgsområdet.

Det er godt, at det i lovforslaget præciseres, at kommunen har en forpligtelse til at skabe grundlaget for borgernes valgfrihed, dvs. at det ikke overlades til den enkelte kommune selv at bestemme til hvilken grad og på hvilke områder, de vil indføre frit valg.

Det er desuden godt, at der iværksættes tiltag, der skal lette adgangen for leverandører til markedet. Dette gælder f.eks. punktet omkring udarbejdelse af en central godkendelsesinstans af leverandører på de punkter, hvor kommunerne ligner hinanden. Det vil gøre det mindre administrativt tungt både for leverandører at komme ind på markedet og for kommunerne at udvikle og udbygge frit valg. I forbindelse med strukturreformen er det væsentligt at tænke nye modeller, der kan understøtte det frie valg.

Der er i det foreløbige lovforslag flere gode præciseringer, men i OSI mener vi også, der er nogle potentielle problemer i forslaget.

Det er fint, at fritvalgsdatabasen moderniseres, men der er også brug for mere end adgangen til mere og bedre information. Der er f.eks. brug for modeller for adskillelse af leverandør og myndighed. Dette kan medtænkes f.eks. i forbindelse med strukturreformen, da man i især små kommuner i dag ser, at godkendelses- og leverandørdelen blandes sammen i kraft af kommunens størrelse.

At kommunen skal efterbetale, hvis det viser sig, at de har sat prisen for hjemmehjælp for lavt, er et positivt tiltag, men i denne situation er det, der i ligeså høj grad er brug for, en god regnemodel eller en gennemgang af kommunernes prisudregning, der kan betyde, at de priser kommunerne kommer ud med i højere grad er realistiske. De for lave priser kan afholde leverandører fra at komme på markedet. En regnemodel vil også gøre det muligt at efterse, hvorvidt kommunerne i deres udregning af priser tager alle udgiftsposter med.

I OSI mener vi desuden, at det er nødvendigt at få præciseret yderligere i lovforslaget, at det er muligt at lave godkendelse og udbud i begrænsede områder.

Tilsynsforpligtelsen nævnes, men det er i et uklart sprog, da det i forslaget står, at tilsynet skal omfatte de personer, der modtager kommunale serviceydelser. Spørgsmålet bliver derfor, om kommunerne kan tolke det således, at kommunerne ikke har pligt til at føre tilsyn med friplejehjemmene.

På samme tid må det endnu engang siges, at de selvejende institutioner, friplejehjemmene og leverandørerne fra disse områder ikke ønsker særbehandling eller lavere kvalitetsstandarder, men ønsker samme vilkår som de kommunale og private tilbud.

Man må slutteligt holde fast i, at målet er god pleje og omsorg for dem, der har behov. En øget markedsliggørelse kan være et middel til dette, men aldrig et mål i sig selv.

Med venlig hilsen
Poul Bech, formand OSI

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K.
Att.: Lene Brøcker

24 NOV. 2004

S. Kt. J.nr. 20-838

København d. 23.11.2004.
OF/

Høringssvar vedr. revision om reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.

Betænkeligheder vedr. en markant forskydning fra godkendelsesmodel til udbudsmodel.

I revisionen af fritvalgsreglerne lægges der op til øget anvendelse af udbudsmodellen. På længere sigt er det regeringens forventning, at udbudsmodellen vil blive "det naturlige valg i kommunerne" og at reglerne om godkendelsesmodellen vil kunne ophæves. Baggrunden er ønsket om at opnå administrative, økonomiske og samfundsøkonomiske gevinster.

Ældre Sagen medgiver, at der sandsynligvis kan opnås visse økonomiske gevinster. Set fra den ældre hjemmehjælpsmodtagers synspunkt risikerer forskydningen fra godkendelsesmodellen til udbudsmodellen imidlertid at indebærer en række tilbageskridt. Opmærksomheden hos leverandørerne kan forskydes fra den nuværende konkurrence på kvalitet i forhold til brugernes ønsker indenfor kommunernes kvalitetskrav og udmeldte priser til i højere grad at dreje sig om en konkurrence på pris og minimering af omkostninger for overhovedet at kvalificere sig blandt de økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Når der ikke er nogen undergrænse for prisen, vil der være en risiko for underbud eller snigende kvalitetsforringelser. Antallet af valgmuligheder for brugerne kan også blive væsentligt begrænset i det omfang kommunen kun vælger to leverandører ud af flere mulige. Priskrige og monopoliseringstendenser kan ligeledes betyde færre udbydere. Den øgede fokusering på pris og omkostningseffektivitet risikerer også at øge dilemmaet mellem omsorgsrationelitet og omkostningseffektivitet hos personalet på følsomme områder som personlig pleje mv. med de uheldige konsekvenser det kan have både for de ældre og for fremtidig rekruttering af personale til sektoren, som kan forudses at blive et problem i de kommende år.

Sammenfattende foretrækker Ældre Sagen modeller for frit valg, som giver den enkelte ældre størst mulig indflydelse og valgmuligheder mellem det størst mulige udvalg af egnede, godkendte leverandører, og hvor opmærksomheden hos udbyderne i høj grad er orienteret mod en konkurrence på kvalitet i servicen i forhold til borgerens præferencer. Vi opfordrer derfor til, at man ikke udfaser godkendelsesmodellen til fordel for udbudsmodellen.

Behov for udvidet tilsyn

Bl.a. i lyset af den øgede konkurrence, som må forudses på området, vil Ældre Sagen opfordre til en udvidelse og skærpelse af tilsynsbestemmelserne vedr. meget svage borgere, der fortsat bor i egne oprindelige hjem, og som får omfattende pleje. Her vil Ældre Sagen opfordre til, at lade denne gruppe være omfattet af reglerne om uanmeldte tilsynsbesøg fra kommune og embedslægeinstitution og valgbarhed til bruger- pårørenderåd. Vedr. tilsynsbesøgene skal det dog understreges, at der skal være tale om et frivilligt tilbud om at være tilsluttet en tilsynsordning, som den enkelte ældre kan vælge at tilslutte sig eller det modsatte. Tilbudet om tilslutning til tilsynsordningen for hjemmeboende med omfattende pleje kan typisk tilbydes i forbindelse med visitation eller revisitation,

Støtte til modernisering af fritvalgsdatabase, fritvalgsattest og ligebehandlingsprincippet.

Ældre Sagen støtter moderniseringen af fritvalgsdatabase og regelforenklingen i godkendelsesproceduren i form af udviklingen af en fritvalgsattest. Ligeledes støtter vi fremhævelsen af princippet om ligebehandling af leverandører herunder efterbetaling af leverandører ud fra ligebehandlingsprincippet.

Mere uafhængig visitation og tilsyn og bedre information.

Ud fra ligebehandlingsprincippet og ud fra hensynet til ældres behov, mener Ældre Sagen i øvrigt også, at visitation og tilsyn i højere grad bør være uafhængigt af den kommunale myndighedsfunktion for at sikre uvildige og neutrale afgørelser og evalueringer af kvalitetsudviklingen.

I forbindelse med visitationen er der også brug for mere direkte mundtlig information og vejledning i forbindelse med det frie valg i forhold til især gruppen af de svageste ældre, der modtager personlig pleje, hvis det frie valg ikke fortsat mest blot skal benyttes af ældre modtagere af praktisk hjælp.

Fortsat behov for forbedringer af fleksibel hjemmehjælp og erstatningshjælpen.

I forbindelse med ophævelsen af § 150 dvs. revisionsbestemmelsen vedr. fleksibel hjælp og erstatningshjælp § 71, 75 og 75a skal Ældre Sagen bemærke:

Generelt er der brug for *mere information*, idet kendskabet til bestemmelserne om fleksibel hjælp, erstatningshjælp og personlig hjælperordningen er meget lave jf. bl.a. også Ældre Sagens interview undersøgelse af 800 repræsentativt udvalgte hjemmehjælpsmodtagere. Det bør derfor *præciseres*, at det er en *pligt for visitator at orientere* fyldestgørende for disse muligheder i forbindelse med visitationer/revisitationer.

Det er samtidigt nødvendigt, at der i forbindelse med afgørelsen også oplyses til borgeren den tid, der er afsat til udførelse af den pågældende hjælp, hvis modtageren af hjælp skal have en reel mulighed for at benytte sig af lovens bestemmelser om fleksibelt at bytte mellem ydelser fra gang til gang.

Den omtrentlige visiterede tid bør også oplyses til modtageren af hjælp, så den ældre kan få en reel erstatningstid i forbindelse med aflysninger og flytninger.

Vedr. *erstatningshjælpen* bør loven:

- præcisere *maksimumfrister* for leveringen af erstatningshjælp,
- præcisere, at der skal være sanktioner overfor leverandører, der ikke lever op til kravene, evt. kombineret med økonomisk kompensation til ældre, der ikke har fået tidsmæssig erstatning.

Indholdet i ydelsen det centrale.

Afslutningsvis skal Ældre Sagen endnu engang understrege, at det i sidste ende er *serviceniveauet*, der er afgørende for, at valgfriheden får et reelt indhold.

Ældre Sagen vil derfor *opfordre til, at der tages initiativer for at sikre, at ældre nu oplever et reelt løft i kvaliteten i ældreservicen i form af mere tid og kontinuitet i plejen.*

Fra nogle kommuner modtager Ældre Sagen nu rapporter om, at det typiske *visitationsniveau* for praktisk bistand til f.eks. rengøring er begyndt at gå ned til en gang hver 3. uge og ofte kun med *tildeling af meget kort tid.*

Derfor skal Ældre Sagen også opfordre til, at der *meldes klart ud om, at svage ældre ligesom andre skal have mulighed for at leve i et rent hjem og at der som udgangspunkt bør tilbydes ordentligt ugentlig rengøring efter behov og ikke sjældnere end hver 14. dag i hjem, hvor der bor svage ældre, som er afhængige af andres hjælp til dette arbejde.*

Med venlig hilsen
Ældre Sagen

 Bjarne Hastrup
Administrerende direktør

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

23 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20-838 23. november 2004

Vedr. Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Socialministeriet har ved brev af 11. november 2004 fremsendt ovennævnte forslag til høring med svarfrist 23. november 2004 kl. 12.00.

Ovennævnte forslag indeholder en overordnet bestemmelse om modeller for frit leverandørvalg, efterbetaling af leverandører i de tilfælde, hvor det viser sig at den kommunale myndighed har fastsat en timepris for lavt, samt forslag til at der igangsættes et arbejde for at udvikle en fritvalgsattest til forenkling af den procedure, leverandørerne skal igennem i forbindelse med godkendelsen i kommunerne.

Ældremobiliseringen har følgende at bemærke:

Ældremobiliseringen har ingen bemærkninger til, at der sker en præcisering af kommunernes forpligtelse til at skabe et bedre grundlag for borgernes valgfrihed.

Vedr. de 2 modeller for det frie leverandørvalg finder Ældremobiliseringen, at godkendelsesmodellen er at foretrække, idet vi finder, at denne model i højere grad sikrer, at leverandørerne lever op til de kvalitetsstandarder, der er besluttet i kommunen, uden at de afgørende parametre er "bedst og billigst", som efter Ældremobiliseringens opfattelse er to uforenelige størrelser.

Vedr. indførelsen af en fritvalgsattest skal Ældremobiliseringen påpege, at der på ny afsættes penge til administrative tiltag, der ikke direkte kommer hjælpsmodtagerne til gode. Selvom der umiddelbart er tale om en engangsudgift på 1.5 mio. kr., og at yderligere udgifter pålægges leverandørerne - idet udgiften forudsættes at kunne blive finansieret af besparelser som følge af lettelserne i godkendelsesproceduren i kommunerne - må Ældremobiliseringen alligevel tvivle på, om ikke det i sidste ende er hjælpsmodtagerne der via kvalitetsforringelse/højere pris, kommer til at betale for denne administrative nyskabelse.

Med venlig hilsen

Anton Johannsen
Næstformand for Ældremobiliseringen

Landsforeningen
Pårørendegruppen for Svage Ældre
c/o Alice Wulff
Østerøgade 6
8200 Århus N
tlf. 86166416
e-mail awhw@mail.dk

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
København K

23 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20-838

Vedr. Høringssvar fra Påørørendegruppen for Svage Ældre – Forslag til ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Pårørendegruppen for Svage Ældre fremsender hermed følgende kommentarer til forslag om revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.

Pårørendegruppen for Svage Ældre har ikke bemærkninger til de enkelte tekniske bestemmelser, der sigter på at regulere forhold mellem kommune og eksterne leverandører.

Foreningen har overordnet den principielle holdning, at lovgivning og regler på dette felt bør indrettes på borgernes præmisser, være gennemskuelig og ikke unødigt bureaukratisk - hverken for bruger eller kommune.

I den forbindelse kan udvikling af en fritvalgsattest formodentlig være med til at mindske den kommunale opgave med godkendelsesprocedurer.

Pårørendegruppen for Svage Ældre ønsker igen at beklage, at denne lovgivning ikke primært tager udgangspunkt i borgernes, de svage ældres, ønsker og behov, men derimod i kommunernes og de private leverandørers interesser.

Med venlig hilsen

Alice Wulff
Formand for Påørørendegruppen for Svage Ældre

Socialministeriet
Att. Fuldmægtig Lene Brøcker
Holmens Kanal 22
1060 København K

23 NOV. 2004

22. november 2004
HSL/cfi
J01920

3. Kt. J.nr. 20-838

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører til hjemmeplejen m.v.)

I brev af 10. november 2004 har Socialministeriet anmodet Dansk Handel & Service om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag om ændring af reglerne om frit valg af leverandører til hjemmeplejen m.v.:

Generelle bemærkninger:

Lovforslaget til en revision af fritvalgsordningen indeholder følgende overordnede elementer:

1. Kommunerne fortsat kan vælge mellem en udbuds- og en godkendelsesmodel. Det anføres, at såfremt udbudsmodellen vælges, skal der indgås kontrakt med mindst to kvalificerede leverandører af forskellige typer af ydelser.
2. Det understreges, at kommunalbestyrelserne har pligt til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at de fastsatte priskrav er lavere end de faktiske omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp.
3. Der lægges op til en regelforenklning i godkendelsesproceduren, idet det foreslås at der udvikles en fritvalgsattest.

Dansk Handel & Service finder det positivt, at kommunerne ifølge forslaget til revision af ordningen fortsat har mulighed for at vælge mellem udbuds- og godkendelsesmodellen.

En stor del af fritvalgsordningens succes hviler på, at der i udmøntningen i kommunerne er valgfrihed mellem flere aftalemodeller. Valgfriheden omkring aftalemodeller bibeholdes i lovforslaget, og det er afgørende for, at den positive udvikling af det danske fritvalgsmarked kan fortsætte. Fritvalgsmarkedet i Danmark er karakteriseret ved en række små og mellem store leverandører og der skal derfor være fokus på, at det voksende marked ikke på grund af uhenigtsmæssige regler udvikler sig i retningen af færre og større leverandører, da dette vil være beklageligt for konkurrencesituationen samt for borgernes reelle frie valg. En ren udbudsmodel ville ikke have kunnet leve op til dette, da det danske fritvalgsmarked endnu ikke er tilstrækkeligt modent hertil.

Det er imidlertid også vigtigt for udviklingen af frit valg på hjemmehjælps området, at der nu sættes effektivt ind overfor de kommuner, der fortsat ikke tilbyder frit valg. Lov om frit valg

har været gældende siden 2003, og alligevel fremgår det af Ankestyrelsens rapport fra juni 2004, at 28% af kommunerne fortsat ikke tilbyde nogen former for frit valg på hjemmehjælpsydelse.

Lovrevisionen skal derfor have fokus på at indføre instrumenter, der vil sikre, at kommunerne overholder deres forpligtelser ifølge fritvalgsordningen, fx ved at indføre sanktioner overfor de kommuner, der ikke lever op til loven.

Specifikke bemærkninger:

Modellerne for frit leverandørvalg

Dansk Handel & Service støtter generelt de nye overordnede bestemmelser om modellerne for frit leverandørvalg, herunder at der i udbudsmodellen skal indgås kontrakter med minimum to leverandører. Kravet om minimum to leverandører skal dog klart ses som en minimumsregel, idet det i en lang række tilfælde vil være uhensigtsmæssigt, såfremt der kun indgås kontrakt med to leverandører. Det gælder især i de større kommuner. Det vil derfor være en bedre løsning, om udbudsmodellen af de større kommuner blev tolket således, at man ved brug af udbudsmodellen som hovedregel åbner op for flere end to konkurrerende leverandører. Dels fordi flere leverandører, som er i konkurrence med hinanden, vil skabe større incitament til effektiviseringer og forbedringer. Dels fordi det vil sikre borgerne reel valgfrihed.

Derudover mener Dansk Handel & Service, at det i forbindelse med udbud skal være muligt at konkurrere ikke blot på pris, men også på kvalitet. Lovforslagets § 75 c, stk. 2 skal derfor ændres, således at der anføres, at "Kontrakterne skal indgås med de leverandører, der har afgivet de økonomisk mest fordelagtige tilbud *i forhold til kvaliteten*. Grundlaget for udbudsmaterialet er *dog* de efter stk. 1 fastsatte *minimumskvalitetskrav*".

Efterbetaling af leverandører

Med forslaget indføres en forpligtelse for kommunernes til at efterbetale leverandørerne, såfremt timeprisen fastsættes kunstigt lavt i godkendelsesmodellen. Dette er et positivt og vigtigt instrument til at sikre en reel fri konkurrence på markedet mellem offentlige og private leverandører. Det er vigtigt, at de tilhørende retningslinier, der skal udarbejdes af Socialministeriet i den forbindelse bliver meget klare og skaber åbenhed og aktindsigt i kommunernes beregninger ved prisfastsættelsen af de konkrete hjemmehjælpsydelse. Forudsætningen for en korrekt prisfastsættelse afhænger af, hvordan kommunerne skal indberette om sådanne forhold, herunder prisændringer. Dansk Handel & Service ønsker at blive inddraget i dette videre arbejde.

Det er vigtigt, at der kommer gennemsigtighed omkring den prisfastsættelse, der sker i kommunerne. I dag er den ofte meget uigennemsigtig, og det har medført flere sager hos Konkurrencestyrelsen, hvilket ikke er ønskeligt. I dag er oplevelsen, at det er meget individuelt, hvordan kommunerne beregner priserne, og der opleves stor kreativitet i forbindelse med fastlæggelse af budgetter for områder med frit valg. Kravet om efterbetaling til de private leverandører skal derfor modvirke, at der fremover indregnes urealistiske besparelser på et fritvalgsområdet. Lovforslaget skal desuden sikre, at urealistiske prisjusteringer også tilbage-

betales til de private leverandører med tilbagevirkende kraft. Særligt skal der være opmærksomhed på, at der ikke umiddelbart før denne lovs ikrafttræden spekuleres i sådanne ikke-reelle besparelser.

Det er oplevelsen, at problemerne med prisfastsættelsen i kommunerne skyldes, at der ikke er et budget, der særligt omhandler fritvalgsområdet og derfor ikke reel kontrol. Det betyder, at det først er, når man ser regnskaberne, at man kan se de reelle omkostninger til området. Tilsvarende har mange kommuner svært ved at vurdere den 'brugerrettede tid' korrekt. Det går alvorligt ud over de private leverandører, når taksterne bliver sat for lavt, eller man går over til ikke at regne i tid, men ydelser. Kommuner, der ikke er loyale overfor deres egne budgetter, kan på grund af prisen holde de private leverandører ude af markedet.

I nogle kommuner har man samlet en række af sine hjemmehjælpsydelser i pakkelsninger. For de private leverandører udgør det et problem, at kommunerne på den måde undgår at skulle fastsætte priser for de individuelle ydelser, herunder tid. Dels begrænser det adgangen til fritvalgsmarkedet for mange mindre leverandører, dels er der en stor risiko for, at priserne på pakkelsningerne ikke reelt dækker omkostningerne. Det har der været flere tilfælde af.

Dansk Handel & Service støtter på den baggrund forslaget om, at de kommunale myndigheder har pligt til at efterbetale private leverandører i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at de fastsatte priskrav er lavere end de faktiske omkostninger ved levering af personlig og praktisk hjælp. Det skal desuden i lovforslaget præciseres, at den endelige prisafregning til private leverandører skal foretages efter kommunens godkendte regnskab.

Fritvalgsattesten

Udviklingen af en fritvalgsattest har interessante perspektiver for fritvalgsordningen, hvis den bliver rigtigt udformet. Dansk Handel & Service deltager derfor gerne i arbejdsgruppen om udvikling af en sådan fritvalgsattest. I arbejdsgruppen skal der især være særlig fokus på at fjerne noget af det administrative arbejde for leverandører og kommuner og sikre fordele ved større ensartethed i godkendelsen af leverandører.

For at sikre, at attesten bliver et nyttigt og hensigtsmæssigt værktøj, skal den udformes på en sådan måde, at den ikke medvirker til at forvride konkurrencen mellem private og offentlige leverandører. Det vil dels sige, at alle kommuner skal være forpligtet til at acceptere attesten, dels, at kommunale såvel som private leverandører skal omfattes af ordningen. Det vil sikre ligestillingen mellem aktørerne og bidrage til større gennemsigtighed i valget af leverandør. Derudover skal indførelsen af attesten ikke medføre væsentlige administrative og økonomiske byrder for virksomhederne – som udgangspunkt skal den være så administrativt enkel som mulig. Attesten skal dog samtidig indeholde tilpas mange oplysninger til, at den alene som udgangspunkt kan danne grundlag for kommunernes godkendelse af leverandørerne.

Udformes attesten i overensstemmelse hermed, vil attesten bidrage væsentligt til at ensrette udbydernes adfærd i forbindelse med frit valg, så kommunerne ikke stiller meget forskelligartede krav til leverandørerne f.eks. mht. garantistillelse. Se endvidere nedenfor.

Krav til godkendelse

Kravene til godkendelse af en privat leverandør opleves ofte at være større end kommunens egne krav til dem selv. Kravene der stilles til eksempelvis oplysninger omkring uddannelse, økonomi, CV eller andet i forbindelse med en godkendelse skal være påkrævet og i alle tilfælde være på samme niveau, som dem kommunen selv skal leve op til. Man må fx ikke stille forskellige uddannelseskrav til kommunale og private leverandører. Uddannelseskravene skal være saglige, og kommunen skal på opfordring kunne dokumentere, at de selv efterlever disse uddannelseskrav i praksis. Kommuner skal i alle tilfælde skriftligt begrunde, hvorfor de i givet fald ikke vil godkende en privat leverandør.

Der er i dag eksempler på, at private leverandører er blevet fravalgt til pleje, fordi de på enkelte punkter ikke levede op til kommunens krav – på trods af, at kommunens egne leverandører i samme måling heller ikke kunne leve op til kravene og tværtimod lå dårligere.

Lovrevisionen skal derfor understrege, at der ikke må stilles højere godkendelseskrav for private leverandører, end der stilles til offentlige leverandører. Derudover er det positivt, at det i lovforslaget indskræpes, at kommunerne skriftligt skal begrunde, hvorfor de ikke vil godkende en privat leverandør. Kommunerne skal desuden stilles overfor krav om at kunne dokumentere, at de selv overholder de krav og betingelser til fx uddannelse, som de stiller.

Garantistillelse

Kommunernes krav til en garantistillelse udgør i nogen sammenhænge en barriere for, at der kan opstå et privatmarked, hvor også små og mellemstore virksomheder har mulighed for at levere. Lovforslaget skal derfor konkret indeholde en bestemmelse om, at garantien skal afspejle kommunens reelle risiko, der skønnes at være lav. De mange krav om store kautioner udgør et væsentligt problem for mange private leverandører. Det gælder især i forbindelse med privates opstart som leverandør til en ny kommune, idet den private leverandør i den situation principielt bliver bedt om at stille en kaution for kunder, der ikke er der – og muligvis først kommer efter lang tid. Det er endvidere ikke rimeligt at stille krav om en ny stor kaution, hvis firmaet i forvejen er godkendt i en anden kommune, hvor der også er stillet kaution.

Loven eller den kommende fritvalgsattest skal derfor indeholde en graduering af kautionskravene, sådan at kaution skal stilles som en vis procentdel af den faktiske omsætning i en kommune. Det skal også være muligt at stille garantien, som er en anfordringsgaranti, der er tidsbegrænset til helst et år, subsidiært to år. Dette ud fra konstateringen af, at den private leverandør efter det første år har bevist, om den kan levere de lovede ydelser.

Momsregler

Ændrede momsregler har givet de private leverandører et økonomisk tab, idet de 2% kompensation ikke dækker det mistede fradrag for købsmoms, især ikke ved etablering og større investeringer - eller når der skal betales moms af husleje og en bilpark. De leverandører, der leverer komplekse ydelser som bl.a. levering af mad, har derudover endnu større momsudgifter.

Dansk Handel & Service vurderer, at 2% kompensationen langt fra dækker virksomhedernes omkostninger, og at det reelle tal snarere burde være 5%. Det er nødvendigt med en væsentlig

højere kompensationsssats, såfremt de private leverandører skal have dækket deres reelle tab på grund af den mistede momsfradragsret.

Der er desuden særlige områder, hvor private leverandører kan nå op på meget større reelle tab på mellem 10-15% som konsekvens af den mistede fradragsret for købsmoms. Det drejer sig især om virksomheder, der er nystartede eller som tilbyder ydelser, der er særligt investeringstunge. Det kan være madordninger, vask og privatpleje. Desuden er der virksomheder, der er kommet i økonomisk klemme på grund af, at de har blandet drift, idet der ikke i den momsmæssige vurdering ses på typen af ydelser, der leveres til det offentlige, men alene laves en forholdsmæssig betragtning. Andre virksomheder har fået store tab, fordi de har husleje med moms eller leasingaftaler, der er indgået i forventning om fuld momsfradragsret. Virksomhederne har således store daglige tab, hvorfor det er meget vigtigt med en hurtig justering af den alt for lave kompensation. Ellers vil det meget snart betyde, at flere private leverandører må indstille driften, hvilket vil have en stor negativ konsekvens for det frie valg.

Bestiller-udførerrollen

Der skal fortsat være fokus på de problemer, der opstår, når bestiller- og udførerfunktionen ikke er tilstrækkeligt adskilt. Det er vigtigt for at få en god dialog og et godt samarbejde offentligt og privat imellem, at disse roller bliver tilstrækkeligt adskilt. Det er nærmest naturstridigt at varetage begge funktioner lige godt. Udviklingen går klart i retning af større adskillelse. Dette vil sandsynligvis blive forstærket med strukturreformen, men denne lovrevision bør også bruges til at styrke denne vigtige proces.

Der skal desuden være en grænse for, hvor kort tid, man fra en kommune kan tildele en konkret opgave, der skal udføres af en privatleverandør. Det skyldes, at der kan spekuleres i, at meget små opgaver – tømning af skraldespand (5 min.) og klienter med lang transportvej, dvs. uden for bykernen, tildeles en privatleverandør.

Med venlig hilsen
Dansk Handel & Service

Heidi Schütt Larsen
Markedschef, advokat

42

Randers, den 23. November 2004

Høringssvar fra KA Pleje, Krstrupvej 37, 8900 Randers

Angående udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandør i hjemmeplejen m.v.)

KA Pleje har følgende kommentarer til det fremsendte lovforslag til revision af reglerne om frit valg.

1. Generelt.

Det frie valg for borgerne er en positiv fremmede tendens for levering af service til samfundets ældre. Det er imidlertid ikke alle kommuner, der har en indstilling til at følge lovens muligheder for dette frie valg. Dette giver sig udslag i flere forskellige måder at chikanere de virksomheder, der vælger at blive godkendt eller forsøger herpå. Det skal dog tilføjes, at nogle få kommuner er positive og arbejder konstruktivt på at udbrede dette tilbud til borgerne. Samtidig ser disse kommuner det som en anspore til at effektivisere og kvalitetsforbedre egen service overfor de ældre.

Vi ser det som noget positivt, at der skal ske en saglig behandling fra kommunens side, idet dette som en selvfølge efter forvaltningsretlige regler burde være fulgt men ikke er blevet det.

2. Certificering.

Der ses derfor positivt på, at der gives mulighed for at certificere virksomhederne til det frie valg. I dag er det en kendsgerning, at selvom der for den enkelte virksomhed er sket godkendelse i en kommune, starter et ressourcekrævende spil forfra ved ansøgning om godkendelse i en ny kommune. Dette på trods af de nuværende regler.

Vi anser det som nødvendigt, at der gives virksomhederne en mulighed for en generel godkendelse, så der ikke skal anvendes unødigt mange ressourcer på dette. Vi anser det som muligt at få etableret en certificering, der kan give en lettelse og tryghed for både virksomheder og kommuner.

3. Retssikkerhed

Vi anser det også for nødvendigt med en større grad af retssikkerhed for både borgere, men i særdeleshed også for virksomhederne i involvering i frit valg. Der er et stort behov for at lave en revision, der tydeliggør kommunernes forpligtigelse til at lave reelle priser, idet der ved frit valg ikke bør være en omkostningsforøgelse for det offentlige, men heller ikke en lavere pris ved godkendelsesordningen.

A) Lighed.

Der skal sikres, at der ikke kan opstilles større krav i kvalitet og kvalifikation til den private leverandør end kommunens egen hjemmehjælp. Vi har fuld forståelse for at hæve kvalitetsniveauet, men dette bør også indregnes som en omkostningsstigning.

B) Efterregulering.

Ved ændring af omkostningsniveauet skal der være en efterregulering ved mangelfuld prissættelse med udeladelse af egne omkostningsdele eller indregnede forventede effektiviseringer i budgettet. På dette punkt er det positivt, at lovændringen giver hjemmel til

Socialministeriet

23 NOV 2004

B.K. Jnr 20-838

kommunerne at efterregulere. Det bør også tydeliggøres, at der skal foreligge en efterkalkulation, der dokumenterer det reelle og faktisk afholdte omkostningsniveau. I forhold til de regnskabskrav, der i forvejen er til de kommunale regnskaber, er dette ikke noget særligt praktisk besvær, når der er sket korrekt opstilling af omkostninger ved prisfastsættelsen

C) Prisdannelsen.

Ved beregning af priser er der en tendens til, at der ikke sker inddragelse af alle udgifter, kommunen selv har til udførelse af hjemmehjælp. Der er en række forhold, der ikke medindrages overhovedet eller kun delvist. Der er endvidere eksempler på kommuner, der ikke vil oplyse faktorer i prisdannelsen, der er omfattet af reglerne om frit valg. Der bør i loven tydeliggøres kommunernes forpligtigelser til en korrekt opgørelse samt sanktioner af økonomisk karakter ved manglende eller mangelfuld opfyldelse heraf.

D) Klageadgang.

Der er en række forhold i kommunerne, hvor der allerede er en difus holdning til virksomhedernes muligheder i henhold til den kontrakt, der er indgået. Der er som regel en tydelig voldgiftshenvisning imellem parterne. Det utydelige er ved ændringer i kvalitetsstandarder undervejs, hvor kommuner laver mærkelige krumspring fordi de vil lave en "god" forretning ved enerettigheder til enkelte leverandører. Her er der set mangler ved systemet, idet der fra kommunens side er krævet fornyet godkendelse, selvom der var en løbende kontrakt. Dette vil selvfølgelig blive prøvet i voldgift.

Den beskrevne situation tydeliggør et behov for en entydig klageinstans for den offentlige adfærd, der er "omkring" kontrakten. I dag er der en henvisning til konkurrencestyrelsen vedrørende prisfastsættelsen. Dette er også en korrekt måde vedrørende generelle konkurrenceforvridende tiltag fra kommunernes side. Der er imidlertid ikke en tilstrækkelig tydelig og hurtig klageadgang i dette forretningsforhold ved kommunens påståede mangelfulde og i flere tilfælde retsstridige adfærd i forhold til kontraktsparten.

Vi vil foreslå oprettelse af et konkret klagenævn til en hurtig sagsbehandling med mulighed for inddragelse af udtalelser fra konkurrencestyrelse og konkurrenceråd.

E) Sikkerhedsstillelse.

Der er i bekendtgørelsen en mulighed for, at kommunerne kan kræve en sikkerhedsstillelse i "særlige tilfælde". Dette sker i mange tilfælde med en efter KA Plejes opfattelse usaglig begrundelse. Der angives, at det er til sikkerhed mod leverandørens konkurs og de deraf afledte omkostninger, der kan komme heraf. Der nævnes i flere kontrakter udgift til nødvendig vikarer. Dette selvom de selvsamme kommuner sjældent indregner vikarudgift i kommunens egne omkostninger ved prisfastsættelsen.

Kritikken af sikkerhedsstillelsen kan i den anvendte form deles op i to elementer.

Den første er hvor der angives, at det er til sikkerhed for udgifter ved virksomhedens konkurs. Her er der tale om en unødigt og belastende udgift for virksomhederne, der i forvejen har udgifter til forsikringer, der ikke belaster den offentlige leverandør. Samtidig har alle kommuner en så lang udbetalingstid på minimum 14 dage efter månedens afslutning, at der ikke er nogen risiko af økonomisk karakter for kommunen. Der er efter kommunens overenskomst med FOA en maksimalt 14 dages frist i værste tilfælde til at ændre vagtplaner. I denne 14 dages periode er der en udgift for kommunen på maksimalt 50% overtidstillæg. Det er vel at mærke en udgift på maksimalt det halve af tilgodehavendet alene i "ståperioden" fra

månedens afslutning til kommunen foretager udbetaling efter godkendelse af faktura. Alene her er der en overdækning for kommunen.

Der er på dette grundlag ikke basis for at kunne kræve en sikkerhedsstillelse, der i praksis i dag er gentaget for hver enkelt kommune, der er søgt godkendelse i. Vi vil i øvrigt fra brancheorganisationen gerne medvirke til en standardkontrakt, der blandt andet kan have en forpligtigelse til for øvrige leverandører i kommunen at medvirke til afhjælpning af de faktiske problemer ved en eventuel konkurs af en privat leverandør.

Den anden problematik er en dyr og lammende form for sikkerhedsstillelse uden nogen form for regulering af under hvilke forhold der skal ske dokumentation af kommunens krav i en situation, hvor der kræves sikkerhedsstillelse. Kommunerne kræver en anfordringsgaranti, der ikke kræver nogen dokumentation fra kommunens side til udbetaling. Der er ingen kommuner, der har været villige til at specificere en frist for opgørelse af et krav. Med det nuværende langsommelige og mangelfulde klagesystem kan der ikke ske en hurtig behandling af kommunens eventuelle krav.

Alene fordi en sådan mulighed for at kunne kræve sikkerhedsstillelse ikke er særligt begrundet eller der er et behov herfor i langt de fleste tilfælde, bør adgangen hertil begrænses mest muligt. Samtidig bør der i de situationer, hvor der er et konkret dokumenteret behov være specificeret hvilke betingelser der skal være gældende for at gøre garantien gældende samt hvilke frister, der skal være for at opgøre kravet og dermed tilbagebetale ikke aktuel garanti.

KA Pleje deltager gerne i en udredning af vilkår og betingelser for en sikkerhedsstillelse.

4. Udbudsmodellen

KA Pleje er ikke modstander af udbudsmodellen. Vi har dog betænkeligheder på baggrund af de fleste kommuners nuværende håndtering af frit valgs modellen.

Vi har forståelse for, at der hvor der kan etableres en rationel levering af ydelsen, kan der laves en effektivisering af en god kvalitet til en reduceret pris. Vore betænkeligheder er imidlertid begrundet i det faktum, at det et serviceelement til den enkelte ældre borger, der kan komme i klemme i kommunens trang til besparelser på budgettet. Som minimum bør der i denne henseende være en minimums kvalitetsstandard for de enkelte kommuner, der er centralt fastsat.

Samtidig har vi et behov for at der i forhold til både den enkelte borger og virksomheden er en periode for længere tid - op til 5 til 6 år. Samtidig skal der være et minimum på 3 - 4 virksomheder for at give borgerne et reelt valg.

Vi har tillige en opfattelse af, at der også ved udbud skal fikseres på hvilke prismæssige konditioner, der for andre end den lavestbydende kan ske kontraktsindgåelse. Dette bør være fikseret i loven. Samtidig hermed bør der være en fastlæggelse i loven af hvilke kriterier der skal anvendes ved prisregulering over tid samt regulering af pris efter kommunens ændring af kvalitetsstandard.

Der bør tillige tydeligt fremgå af loven, at der ikke kan ske konkurrerende bud fra kommunens egen hjemmehjælp - direkte eller indirekte.

5. Visitation og revisitation

Der er en forpligtigelse til for kommunen at lave en re-visitation for den enkelte borger 1 gang om året.

Denne visitation og re-visitation bør være offentligt tilgængeligt.

I dag er der i flere kontrakter direkte fra kommunernes side nedlagt forbud mod, at den private leverandør må diskutere den visiterede tid eller de visiterede ydelser med borgeren.

Dette er efter KA Plejes opfattelse direkte i strid med hensigten og intentionerne i kommunens ansvar for kvalitetsstandard. Det er som om, at det kommunale selvstyre ikke vil være ansvarlig overfor borgeren.

Samtidig er det også udtryk for manglende tillid til leverandører, at der ved borgerens valg af privat leverandør altid sker en re-visitation af borgerens ydelser. Der bør som minimum ske en offentliggørelse overfor borger og leverandør om hvilke ydelser og visiteret tid før og efter valg af privat leverandør.

Med disse bemærkninger og forslag til yderligere lovgivningstiltag kan vi i indholdet positivt gå ind for de foreslåede små, men nødvendige ændringer.

KA Pleje

■ Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendes til: abj@sm.dk

Dato: 23. november 2004

■ Udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.).

HTS takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast af 10. november 2004 – forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.).

HTS noterer med tilfredshed, at § 75 c. præciserer kommunernes forpligtelse til at skabe grundlaget for at modtagere af hjælp kan vælge mellem forskellige leverandører og særligt at kvalitetskravene skal være saglige, konkrete, velunderbyggede og ikke-konkurrenceforvridende.

Det er HTS' vurdering, at en øget brug af udbudsmodellen, jf. § 75 c stk. 2, på længere sigt vil kunne skabe et større marked for private leverandører og samtidig sikre, at ydelserne leveres og produceres økonomisk optimalt. Det er dog fortsat nødvendigt at udvikle markedet, og her har godkendelsesmodellen historisk vist sin berettigelse – og det er HTS opfattelse, at godkendelsesmodellen fortsat kan medvirke til at udvikle markedet.

Lovforslaget, jf. § 75 c stk. 7, forpligter kommunalbestyrelsen til at efterbetale private leverandører, i de tilfælde, hvor de fastsatte priser har været lavere end de faktiske omkostninger. Efter HTS' opfattelse vil dette reducere problemerne med forkert fastsatte priser og pligten må samtidig ses som en naturlig forlængelse af kommunernes mulighed for at indregne forventede effektiviseringsgevinster.

Både isoleret og samlet set vil de foreslåede ændringer medvirke til at fjerne nogle af de barrierer, der har været i forbindelse med udviklingen af et reelt frit valg af leverandører i hjemmeplejen. En fortsat udvikling kræver dog et forstærket fokus på information, gennemsigtighed og sikring af lige konkurrencevilkår.

HTS skal i den forbindelse fremhæve betydningen af en velfungerende og opdateret fritvalgsdatabase, som også nævnes i bemærkningerne til lovforslaget. HTS skal derfor opfordre til, at der afsættes de fornødne ressourcer til at udvikle databasen.

For så vidt angår planerne om regelforenklning i godkendelsesproceduren via indførelsen af en såkaldt fritvalgsattest skal HTS bemærke, at attesten – såfremt den udformes rigtigt – vil kunne fjerne noget af det administrative arbejde for leverandører og kommuner. Dertil kommer fordelene ved en større ensartethed i godkendelsen af leverandører. Det er dog væsentligt at sikre, at attesten ikke medvirker til at

Socialministeriet

24 NOV 2004

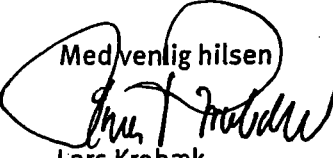
3. KG. J.nr. 20-838

■ HTS - Handel, Transport
og Serviceerhvervene
Børsen
1217 København K
Telefon 70 13 12 00
Telefax 70 13 12 01
hts@hts.dk
www.hts.dk

forvide konkurrencen mellem private og offentlige leverandører og ikke medfører væsentlige administrative byrder for leverandørerne.

Det er endelig HTS' opfattelse, at potentialet i ordningen kan udnyttes langt mere effektivt såfremt hjemmesygeplejen inddrages i det nærværende lovforslag. Der, hvor det frie leverandørvalg – set fra leverandørsiden – virkelig har haft gennemslagskraft, er således i de kommuner, hvor hjemmesygeplejen også har været omfattet af frit leverandørvalg.

Med venlig hilsen

Lars Krobæk
Adm. direktør
HTS

Jakob Preisler
Chefkonsulent
HTS

FORBUNDET AF
OFFENTLIGT ANSATTE

OFFENTLIGT ANSATTES
ARBEJDSLØSHEDSKASSE

Socialministeriet
Departementet
Att.: Lene Brøcker
Holmens Kanal 22
1060 København K

23. november 2004
J.nr.: 04/001/02080-10.61
kas/lgan
Deres ref.: ABA/J.nr. 20-8

Høringsvar over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Forbundet af Offentligt Ansatte takker for muligheden for at afgive høringssvar over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Som det fremgår af udkast til Forslag om ændring af lov om social service er det desværre kun § 75 c, d, e, f, som undergår en egentlig revision jf. servicelovens § 150. Derfor vil vi i det følgende først give høringssvar over resultaterne af denne revisions ændringsforslag. I ændringsforslagets § 75 c ligger der en skærpelse i formuleringen om at kommunalbestyrelserne "har pligt" til at skabe grundlag for, at modtageren kan vælge mellem forskellige leverandører. Denne skærpelse udtrykker efter FOA's mening en ideologi, der pålægger kommunalbestyrelserne en markedsføring af den sociale service i hjemmeplejen, som vi tager klar afstand fra. Det er FOA's principielle opfattelse, at velfærdsydelser som personlig og praktisk hjælp til ældre medborgere bør være en offentlig opgave, som baserer sig på solidariske principper befolkningen imellem, som ikke bliver gjort til genstand for profit eller andre cost-benefit betragtninger styret af tallene på bundlinien.

Hertil kommer at vi opfatter den nævnte skærpelse som en tvang – en indskrænkning af den kommunale myndighed i forhold til et område som ældreplejen, som den kommunale sektor varetager godt, og de ældre er generelt tilfredse med de ydelser, de får.

Ser man på borgernes tilfredshed med de sociale ydelser, er det veldokumenteret, at der generelt er tilfredshed med ydelserne, og dem der leverer ydelserne. Utilfredsheden hos borgerne ligger hovedsageligt med den tildelte tid til ydelserne. Denne utilfredshed vil blive yderligere styrket ved ændringen af § 75 c, hvilket vi håber vil blive taget alvorligt.

Skærpelsen i § 75 c kan efter vores mening også opfattes som en kritik af den kommunale sektors forvaltning af ældreplejen, som vi ikke kan finde fornuftige belæg for.

I § 75 c fremgår det, at kvalitetskravene til leverandørerne af personlig og praktisk hjælp skal være: "saglige, konkrete og velunderbyggede". Vi er selvfølgelig enige i, at kvalitetskrav

FOA
Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 46 97 26 26
Telefax 46 97 23 00

E-post adresse, Forbund: foa@foa.dk
E-post adresse, A-kassen: oaa@foa.dk

Giro 8 01 47 95
Medlem af LO

skal være både saglige og konkrete. Enigheden hører op, når vi forholder os til det "velunderbyggede". Det "velunderbyggede" lider for os at se under nogle væsentlige mangler:

- 1.) Hensynet til lokale drøftelser og beslutninger af, hvad en værdig hjemmepleje er,
- 2.) Lokale antagelser om hvordan man bedst bevarer ældre borgeres færdigheder og mindsker behovet for praktisk og personlig bistand længst muligt.
- 3.) Muligheden for at etablere forsøgs- og udviklingsarbejder, der kan dokumentere den indsats, der skaber mest mulig oplevet livskvalitet og mindsker behovet for praktisk og personlig bistand længst muligt.

§ 75 c stk. 2., stk. 3., og stk. 4., og stk., indeholder en central (regerings) styring som mere eller mindre pålægger kommunerne at anvende to definerede modeller til at sikre private leverandørers adgang til at levere personlig og praktisk hjælp i ældreplejen. I FOA finder vi det problematisk med den centrale styring på bekostning af tiltag tæt på borgernes hverdag. Vi finder det ligeledes meget problematisk, at ændringen til lovforslaget udelukkende forholder sig til modeller for indgåelse af kontrakter med private leverandører. Sidst og vigtigst vil vi gerne fremhæve vores stærkeste modstand mod, at modellerne kun forholde sig til økonomien ved valg mellem forskellige leverandører og ikke på nogen måde tager stilling til- eller lægger vægt på kvaliteten af de ydelser offentlige eller private leverandører leverer. Den økonomiske tænkning i ændringsforslagene er i højsædet på bekostning af de ældres velfærd, og vi er meget bange for, at de langsigtede omkostninger ved denne tænkning enten ender med at være en bombe under ældres trivsel eller under de offentlige udgifter til ældre servicen, fordi der indbygget i dette ændringsforslag til loven ikke er taget højde for, at mennesker – ældre eller ej, ikke er en vare eller en anden stationær størrelse, som man kan kalkulere med forbliver uændret i markedsforhandlingerne.

Hvis der ikke i lovforslaget bliver mulighed for at handle på menneskers forskellighed i løbet af en enkelt dag eller i forhold til en periode af livet og tilstanden: menneskers behov for at søge om hjælp – eller mere hjælp, eller menneskers behov for at være mere uafhængige, så tror vi, at vi har bombet de ældres velfærdsydelser tilbage til stenalderen, og sådan læser vi desværre ændringsforslagets forudsætninger for, at de to styringsmodeller kan anvendes. Vi mener desuden, at revisionen af lovforslaget bør give de kommunale myndigheder mulighed for at tilpasse ældreplejen til lokale forhold og ikke som nu indeholde en centraliseret styring, der udelukker muligheden for at tage udgangspunkt i lokale forhold.

§ 75 d stk. 2. indeholder i følge FOA's mening et nyt fordyrende led i ældreplejen, idet at kommunalbestyrelsen *skal* udarbejde informationsmateriale om leverandørerne, som løbende skal opdateres og udleveres til alle, der modtager hjælp efter § 71 og er omfattet af de ændrede valgmuligheder.

§ 75 d stk. 4 fastsætter regler for offentliggørelse m. v. af kommunalbestyrelsens krav om kvalitet og prisfastsættelse m.v. Og det er for FOA tankevækkende, at man ikke her eller andet sted i ændringsforslagene har fastsat regler, procedure eller konsekvenser af, at en privat leverandør ikke har kunnet leve op til sine forpligtelser.

§ 75 g. Vi er i FOA fortsat tilhænger at dette punkt, men vi mener i lighed med tidligere høringssvar, at man skal tænke fleksibel hjemmehjælp, borgernes retssikkerhed og at forslaget forudsætter den nødvendige kompetence, er placeret hos medarbejderen, hvis fleksibiliteten skal gennemføres på faglig forsvarlig baggrund. Det er vigtigt at sikre, at det ikke er medarbejderen, der i forbindelse med den faglige vurdering og den deraf følgende myndighedsudøvelse kommer i klemme, hvis vilkårene for arbejdets udførelse ikke er på plads. Forudsætningen for, at medarbejderen er i stand til at gennemføre disse faglige vurderinger er, at det er uddannet personale, der anvendes til løsning af opgaverne. Det gør sig gældende i såvel privat som i kommunalt regi, og det mener vi skal præciseres i ændringen til lovforslaget.

Vi har i det følgende kommentarer til det, der desværre ikke er blevet ændret på, og vi beklager meget, at man på den baggrund ønsker at ophæve revisionsbestemmelsen = § 150 før der er ændret på nedenstående forhold:

- FOA er ikke enig med ministeriet i, at frit valg af leverandører for levering af offentlige serviceydelser i sig selv fører til en bedre ældrepleje. Det er FOA's principielle opfattelse, at velfærdsydelser som personlig og praktisk hjælp til ældre medborgere bør være en offentlig opgave, som baserer sig på solidariske principper befolkningsgrupper imellem, og dermed ikke bliver gjort til genstand for profit og andre cost-benefit betragtninger. Det gælder uanset, om det er svage ældre uden socialt netværk eller ressourcestærke ældre.
- Vi mener desuden:
 - at med frit valg og konkurrence leverandørerne imellem bliver fokus rettet mod økonomisk optimering frem for udvikling af den service, den ældre modtager.
 - lovforslaget er med til at devaluere den kommunale varetagelse af opgaverne, da forslaget bygger på en grundlæggende mistillid til, at kommunen kan varetage opgaven.
- FOA har grundlæggende den opfattelse, at en sikring af en værdig og respektfuld alderdom for landets ældre borgere sker ved en helhedsorienteret og koordineret indsats. En opdeling af opgaven mellem den kommunale hjemmehjælp og en eller flere forskellige private leverandører kan føre til, at denne grundlæggende forudsætning for helhedsvurderinger og den koordinerede indsats, der følger heraf, vil forsvinde.

I FOA er vi bange for de u hensigtsmæssige følger, som ændringen til lovforslaget kan forstærke:

- Det kan blive svært for den enkelte kommune at planlægge og tilrettelægge deres indsats over for de ældre. Det vil være uforudsigeligt, hvor mange og hvem der ønsker den private leverandør.
- De svageste ældre, som ikke er i stand til at formulere egne ønsker og muligheder for valg, kan få det svært. Hvem skal tage vare på deres interesser? De pårørende er naturligvis en mulighed. Blot skal man være meget opmærksom på, at det ikke bliver de pårørendes behov for ydelser, der tilgodeses, men at der er tale om reelle behov hos den ældre.

- Medarbejderne i ældreplejen vil, hvis ændringerne til lovforslaget vedtages, fortsat komme til at leve i konstant usikkerhed omkring ansættelsesvilkår og mulige overdragelser mellem private leverandører og den kommunale leverandør.
- Af hensyn til fremtidig rekruttering til området, hvor vi allerede nu har facts om en stigende ældrebefolkning med længere levetid og med flere kroniske lidelser, samt en fallende ungdomsårgang, kræver en aktiv og medarbejderrettet handling for at kunne rekruttere nok medarbejdere. Skal det offentlige lykkes med at øge den samlede arbejdsstyrke i ældreplejen, er det nødvendigt, at medarbejdernes forhold sikres i lovforslaget.
- Der er også nødvendigt i ændringen af lovforslaget, at der stilles en række krav til, hvordan en evt. overdragelse af personale skal foregå, og hvilke overordnede personaleforhold, der skal gælde for såvel den private, som den offentlige arbejdsgiver.
- Det er uacceptabelt, at der ikke stilles krav til de private leverandører med hensyn til personalets uddannelsesmæssige baggrund, arbejdsmiljø, personalepolitik m.v., samt at der skal stilles krav til de private leverandører om at stille sig til rådighed i forbindelse med uddannelse af elever og at bidrage med de fornødne praktikpladser. Det bør være tale om en lovgivningsmæssig forpligtelse til, at kommunalbestyrelsen *skal* stille krav om opfyldelse af disse vilkår. Samt at kommunen selv skal leve op til disse krav, når kommunen selv er leverandør.

Vi har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Karen Stæhr
Sektorformand

2

Socialministeriet

25 NOV. 2004

3. Kt. J.nr.

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Socialministeriet

25 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20 - 838

Den 22. november 2004
Ref.: bhl
Sagsnr.: 0411-0219

Høring over udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om social service (Revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmehjælpen m.v.)

DANSK SYGEPLEJERÅD

The Danish Nurses' Organization

Tak for brev om forslag til at ændre lov om social service med henblik på frit valg af leverandører.

Vimmelskaftet 38
Postboks 1084
DK-1008 København K

Dansk Sygeplejeråd ser primært forslaget som et forsøg på at stimulere markedet for private leverandører af hjemmehjælpsydelser. F.eks. ændres godkendelsesprocedurer ved en regelforenklning, og der skal fremover med baggrund i en for lavt sat kommunal timepris – dokumenteret i enkelte kommuner – kunne ske efterbetaling til leverandører. Derudover har Socialministeriet afsat 1,5 millioner til udvikling af en fritvalgsattest, således at private leverandører, der får attesten, blot skal søge på de helt specifikke kvalitetskrav i en kommune.

Ekspedition:
Mandag-torsdag 10.00-16.00
fredag 10.00-15.00

Tlf. +45 33 15 15 55
Fax +45 33 15 24 55

dsr@dsr.dk
www.dsr.dk

Dansk Sygeplejeråd støtter, at borgerne har stor indflydelse på de ydelser, de modtager af sundheds- og socialvæsenet. Indflydelsen kan bl.a. opnås via valgfrihed. Et egentligt frit valg skal imidlertid gælde alle, ikke kun de ressourcestærke borgere. Det er ikke tilfælde på sundheds- og socialområdet, hvor de allersvageste borgere – de syge, de gamle syge og syge handicappede – kun har få eller ingen overskydende ressourcer til at vælge mellem forskellige firmaers ydelser.

Dansk Sygeplejeråd mener derfor ikke, at dette lovforslag forøger livskvaliteten hos den gruppe borgere, som har de største behov og derfor bør tilgodeses med de fleste ressourcer.

Dansk Sygeplejeråd vil i forlængelse heraf påpege, at der hos borgerne kun er begrænset efterspørgsel efter frit leverandørvalg. Statistik-

ken viser, at det især er i de større byer, hvor borgerne bor tæt, at de private leverandører hovedsageligt er på banen. I mindre landkommuner med spredt bebyggelse findes firmaerne næsten ikke. Selv med større kommuner vil borgere i landdistrikter fortsat bo langt fra hinanden.

Efter Dansk Sygeplejeråds opfattelse bør de offentlige ressourcer bruges på at forbedre sundheds- og socialsektorens tilbud i stedet for på at stimulere en markedsudvikling af private leverandører af hjemmehjælpsydelse.

Vi står gerne til rådighed og uddyber ovenstående synspunkter.

Med venlig hilsen

Connie Kruckow
formand

Kirsten Kenneth Larsen
direktør

Til Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
att lbr@sm.dk
og abj@sm.dk

23-11-2004

23 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 20-838

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (revision af reglerne om frit valg af leverandører i hjemmeplejen m.v.)

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark er glad for at have mulighed for at give høringssvar på dette lovforslag.

Da lovforslaget tilsyneladende ikke umiddelbart berører pleje og social service hos den enkelte ældre har vi kun få indvendinger mod lovforslaget. Vi kan kun stille os positive overfor forenklinger i det administrativt tunge system som indførelsen af frit valg har været.

Sammenslutningen ønsker at man fastholder muligheden for, at kommunerne stadigvæk kan vælge godkendelsesmodellen i sin nuværende form. Dette begrundes med, at denne model som regel vil medføre flere leverandører at vælge imellem, så brugerne får et reelt frit valg mellem flere leverandører. Meget få kommuner har hidtil ønsket at anvende udbudsmodellen. De to foreslåede modeller – den rene udbudsmodel og godkendelsesmodellen med udbud – indskrænker det frie valg. Oftest vil der kun blive tale om, at borgerne kan vælge mellem to leverandører. Kommunen får det frie valg mellem alle leverandørerne, mens borgernes frie valg kun er mellem to leverandører.

Sammenslutningen ønsker tillige præciseret, at udbudsmaterialet skal sendes til høring i ældrerådet i god tid inden udsendelsen. Aftalegrundlaget/ kontrakten mellem kommune og leverandør skal ligeledes til høring i ældrerådet inden byrådets godkendelse.

Sammenslutningen ønsker præciseret i lovgivningen, hvilke ydelser folketinget mener, at kommunerne skal levere for at leve op til den nuværende lovgivning og yderligere give ældreplejen "et generelt løft", som folketinget har ønsket.

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark ønsker dog kraftigt at tilkendegive, at den modernisering af fritvalgsdatabasen - der blandt andet bruges til registrering af de lovpligtige indberetninger af de kommunale kvalitets- og priskrav og de godkendte leverandører – der er påtænkt i 2005 ikke skal tages af hverken Ældrepacken eller SATS-Puljen.

Ældrepakkens midler er i høj grad gået til administration og i for ringe grad til de ældre selv. Dette håber vi ikke vil være gældende fremover.

SATS-Puljemidlerne bør ikke gå til udbygning af et administrativt system – men bruges til de ældre. Der er flere kommuner der åbent erkender, at de midler de fik ikke blev brugt til at sterte frit valg op eller til forbedringer på ældreområdet, men blev lagt i kommunekassen.

Med venlig hilsen

Ove Christiansen

formand

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark